

foedissima cum irrisione defecit. Tunc præterea multitudo dæmonum in aëre ad hoc ipsum spectaculum congregata, clamore ingenti cum cachinno exprobrationis elevato: o, inquit, monache, monache, qui te usque ad cælum extollebas, quomodo demersus es usque ad infernum? Disce ergo, quia qui se exaltat, humiliabitur. Tunc ille velut amens effectus, & deceptionis suæ pudorem non ferens, gravius a semetipso decipitur, quam fuerat a dæmonibus deceptus. Quum enim debuisset reparare semetipsum, & renovare certamen, ac lacrimis & humilitatis fructibus prioris elationis culpam delere; hoc non faciens, sed desperans, semetipsum, sicut Apostolus dixit, (a) tradidit omni impudicitiae & iniquitati: regressus est enim ad vitam sæcularem, præda dæmonum factus. ,, Hastenus D. Joannis verba: quæ satis superque elationis hujus periculum declarant.

Sunt autem alii, qui utrumque divinæ benignitati facile concedunt, hoc est, percepta beneficia, & virtutum, quibus ea assequuti sunt, merita: sed nec hoc tamen solum ad

veram cordis humilitatem satis est. Nam inter hos sunt multi, qui his divinis beneficiis insolescunt, qui de illis inaniter gloriantur, gloriamque & laudem ab hominibus propter ea quærunt, & alios, qui his virtutibus destituti sunt, superbe contemnuunt. Quorum de numero superbus ille Phariseus erat, qui bona opera sua Deo accepta referebat, & pro illis gratias agebat: ob illa tamen efferebatur animo, ceterosque peccatores, atque inter eos publicanum a longe stantem, præ se contemnebat. Itaque orabat: (b) *Deus, gratias ago tibi, quia non sum sicut ceteri hominum, raptores, adulteri, injusti, velut etiam hic publicanus: jejuno bis in sabbato, decimas do omnium, quæ possideo.* Hic videtis, hominem & divina beneficia confiteri, &, velut ii, qui in portu naufragium faciunt, de iisdem beneficiis insolescere, & ob ea superbe atque insolenter alios despiciere. Tales autem frequenter, quas non habent, virtutes habere se putant, & ab his vitiis immunes se esse credunt, quibus obnoxii sunt. Iidem etiam ad videnda mala sua cæci, ad aliena

(a) Ephe. 4. 19. (b) Luc. 18. 11. 12.

na vero inspicienda oculatissimi sunt: ideoque festucam in aliorum oculis acute cernentes, trabem in oculis suis non vident. Hos autem, qui sibi nimium tribuunt, sibi que nimium placent, castigat Apostolus his verbis: (c) *qui se existimat aliquid esse, quum nihil sit, ipse se seducit:* hoc est, se ipsum stultitiæ atque amentitiæ condemnat. In hunc autem hominem maxime quadrat, quod est a D. Augustino brevissime simul & argutissime dictum: *qui sibi placet, stulto homini placet.*

His autem modis, aliisque, quos recensere longum esset, in superbiæ scopulum frequenter homines vel non sentientes, ut ante diximus, impingunt: propterea quod hoc vitium occultissimum sit. Hic autem multiplex intellectus erga nostri cognitionem error, unde superbia, quæ est in voluntate, manat, ex amore sui, qui altissime præcordiis nostris infixus est, originem ducit. Is enim falsæ hujus æstimationis atque erroris egregius artifex est. Si enim iudex rei amicus per leges suspectus accusatori est; quam suspectus sibi homo esse debet, qui se

tantopere diligit, quique in virtutibus suis tamquam in re gratissima gloriatur? Quocirca valde nobis timendum est, quod talem intra nos adulatorem, talemque errorum magistrum, atque superbiæ seminarium habeamus. Ideoque multis precibus & lacrimis, multoque studio & contentione adversus ejus vim atque potentiam, naturæ lapsæ præsidio munitam, dimicandum est.

§. II.

Sed jam, quæ hominum generæ morbus hic præcipue infestet, consideremus. Et quidem primo loco se offerunt divites. Nisi enim ii hac peste laborarent, nequaquam Paulus Timotheo præscriberet: (a) *divitibus hujus sæculi præcipe, non sublime sapere:* nisi quia intelligebat, divitias sæpe hominum animos efferre. Numquam enim divitibus adulatores desunt: qui quum divitias magni æstiment, ipsos etiam divites plurimi faciunt, eosque ut ceteris hominibus ditiores, ita etiam nobiliores & prudentiores esse confirmant. Quorum sententiis internus adulator, quem amorem sui esse diximus, facile consensum præbet. Quo fit, ut levis ho-

F 2

mo

(a) Galat. 6. 3. (b) 1. Timoth. 6. 17.

mo talem se existimet, qualem ab externis adulatoribus prædicari audit. Unde in Ecclesiastico legimus: (a) *dives locutus est, & omnes tacuerunt, & verbum illius usque ad nubes perducunt: pauper locutus est, & dicunt: quis est hic? Et si offenderit, subvertunt illum.* Hæc igitur ementita laus leves homines de mente deducit, & a vera sui cognitione avocat. Hinc autem illud sequitur quod Ecclesiasticus ait: (b) *vana spes, & mendacium viro insensato; & somnia extollunt imprudentes: hoc est, futiles laudes, inanesque favores, leves homines nimiumque sui amantes facile efferunt & attollunt, efficiuntque, ut tantum sibi ipsis tribuant, quantum a mendacibus linguis sibi tribui audiunt.* Hinc D. Gregorius: *laus sua justos cruciat, iniquos exultat: sed justos, dum cruciat, purgat; iniquos, dum latificat, reprobos monstrat.*

Acrius tamen ad superbiam nobiles & potentes homines, qui principem in repub. locum tenent, extimulantur. Ex loci enim altitudine dignitatem suam metiuntur, dum se eo honore dignos judicant, quem acceperunt: quum ta-

men fortuna oculis capta esse dicatur, quæ sæpe honores magnos ad indignissimos defert. Ut enim proceras arbores* in vertice montium plantatas vehementioris auræ impetus concutit; ita eos, qui in sublimi loco positi sunt, ambitionis atque superbix aura potentius infestat. Vere enim dictum est, *raram esse humilitatem honoratam.* D. Bernardus terrenum quemdam Deum appellat eum, qui inter diversa vina, & opiparas epulas sobrietatem retinet. Non minus tamen hujus nominis gloria dignus erit, qui in excelso loco positus, inter honores humilis, & in sublimi dignitate modestus atque honorum contemptor existit. Hinc Joannes Cassianus monet, ex æquo monachum feminas, & manus episcopi fugere debere; illud, propter castitatis insidias; hoc, propter honoris ex presbyterii dignitate periculum. Itaque vir sapiens non minus difficile esse statuit, inter honores humilem inveniri, quam inter feminas agentem, pudicum & castum esse. Ut enim seminarum convictus castitati, ita honores ampli humilitati insidiantur.

Quamvis autem inter digni-

ta-

(a) *Ecclesi. 13. 28. 29.* (b) *Ecclesi. 34. 1.* (c) *Ecclesi. 10. 13. 14.* (d) *Theodoret. 110. I. curatio.*

rates & honores humilitas periclitetur, multo adhuc majus illi ex insigni scientia & litteratura periculum imminet. Quo enim scientia quavis dignitate & nobilitate præstantior est, eo magis doctorum animos efferre solet. Quia enim multarum rerum cognitio intellectum maxime perficit, ideo qui hanc nobilissimam sui partem variis disciplinis excoluerunt, facile sibi persuadent, tanto se ceteris hominibus esse præstantiores, quanto sunt doctiores. Intelligunt enim, verum esse, quod est ab Aristotele dictum: *visum quidem a circumfuso aere lumen accipere, animam autem a liberalibus disciplinis.* Cui illa Salomonis sententia consentit: (a) *cognovi, quod tantum præcederet sapientia stultitiam, quantum differt lux a tenebris: sapientis oculi in capite ipsius, stultus in tenebris ambulat.* Hoc igitur in causa est, cur Apostolus (b) scientiam inflare dicat, quod dignitatis suæ splendore incautis hominibus occasionem se se efferendi præbeat. O quam multi sunt, qui sapientia inflati evanuerunt in cogitationibus suis, qui (c) elevaverunt cor suum in decore suo, qui dicentes, se esse sapientes, stulti facti sunt:

Tom. III.

(a) *Ecclesi. 2. 13. 14.* (b) *1. Cor. 8. 1.* (c) *Ezech. 28. 17.* (d) *Theodoret. 110. I. curatio.*

quia veræ sapientix, quæ de cælo est, discipulos se se præbere dedignati sunt! Talibus igitur lignum scientiæ viam præcludit ad lignum vitæ; quia superba sapientia ab humilitate avocat, quæ viam nobis ad cælestis vitæ fructum parat. D. autem Thomas hoc nequaquam sapientix vitio, quæ pulcherrimum immortalis Dei munus est, sed hominum culpa provenire ait. Theodoretus autem minime insigniam sapientium, sed sciolorum quorundam hoc esse, testatur his verbis: (d) „ in- „ tumescunt hoc genere super- „ bix homunciones quidam, „ non ex his, qui ad summum „ sapientix Græcæ pervenerunt, sed qui pauca quædam, quod dicitur, primis „ labiis delibant, sibi que „ hinc atque illinc pusilla quæ- „ piam collegerunt. „

Quid vero de eloquentia referam? quæ quamvis rerum scientia sit inferior, tamen ad attollendum animum tanto est potentior, quanto magis in ore hominum, & communi laude versatur. Scientia enim frequenter later: eloquentia vero & scientiam, & se ipsam in publicum prodit, & hominibus spectandam præbet. Hinc ipse

F 3

pa-

parens eloquentiæ Cicero (a) his studiis animos ad honoris & gloriæ cupiditatem aliter testatur. Hic autem morbus prædicatores maxime infestat, qui in omnium conventu & celebritate dicunt, quum eos præsertim laudantium voces, & aura popularis in sublime attollit. Quæ res quantopere timenda sit, cælestis magister discipulis a prædicationis officio redeuntibus, & lætis successibus gaudentibus declaravit, quum eos satanæ exemplo exterruit, dicens: (b) *videbam satanam sicut fulgur de calo cadentem*. Constat enim, causam hujus lamentabilis ruinae superbiæ exstitisse. Ut horum autem elationem Dominus deprimeret, beatæ Catharinæ Senensi præcepit, ut se ad homines docendos, & a sceleribus suis revocandos accingeret. Illa vero libenter se permittente divinæ voluntati, sed nihilominus suam imbecillitatem, tum etiam sexus conditionem opponente, propter quam ipsam inter homines versari non deceret, Dominus ei abunde satisfecit, inter cetera dicens, usque adeo increvisse superbiæ, eorum præsertim, qui se litteratos & sapientes putarent, quod

(a) Cic. contra Sallust. (b) Luc. 10. 18.

divina justitia id amplius ferre non posset, quin eos pudeface- ret, idque per feminas, ipsius virtute & sapientia instructas.

In his autem personarum generibus, quas hæcenus recensuimus, superbiæ carnalis præcipue dominatur; quando hæc omnia, quæ diximus, vera laude & gloria, quæ uni virtuti debetur, minus digna sunt, quamvis apud homines in pretio habeantur. Majus autem virtutum cultoribus periculum ab hoc vitio imminet. Hinc D. Augustinus: „virtutes habenti „magna virtus est, contemne- „re gloriam. Virtutes enim, „quæ ceteris vitiis adversan- „tur, non raro superbiæ ma- „teriam subministrant. Quo e- „nim virtus præstantior & lau- „de dignior, hoc majorem „incautis hominibus se se at- „tollendi occasionem præbet. „O quam multi, dum se ipsos aspiciunt, se ipsos decipiunt, dum virtutum suarum occasione aut aliquid se esse credunt, aut ceteris superiores judicant! Hæc enim gloria dulcedine sua sensim in animum irrepit, & blanda quadam titillatione mentem pulsant, quum homo intra se non quidem verbis, sed tacitis cogitationibus dicit: hæ-

te-

ætenuis integram & illibatam castitatem multo tempore conservavi; nullum hæcenus, quod sciam, capitale crimen admisi; statas quotidie ad Dominum preces fundo; cælesti sæpe dulcedine fruor; corpus meum jejuniis macero, panem meum egenti tribuo: hæc, & his similia, paulatim animum subeunt, ipsumque tacita quadam lætitia & voluptate perfundunt, hominique persuadent, se jam aliquid in virtutum studio profecisse, illisque superiorem esse, quos his virtutibus destitutos videt.

O quantum in his cogitationibus periculi latet! Quoties enim homo sibi in virtutum officii placet, toties in superbiæ præcipitium incidit, & quidquid hoc modo facit, quantumcumque auri splendore metiatur, non verum aurum, sed adulterinum est: at qui humiles corde sunt, peracto pietatis opere, se nihil Deo dignum fecisse putant, & ea, quæ faciunt, multis maculis inusta esse dolenter ferunt: ideoque non plausum de bono opere, sed metum magis concipiunt, cum beato Job dicentes: (a) *verebar omnia opera mea, sciens quod non parceres delinquenti. At-*

(a) Job 9. 28. (b) Psalm. 35. 12.

que ut omnem ab animo suo superbiæ fibram eruant, sollicitè Dominum cum propheta orant: (b) *non veniat mihi pes superbiæ: ibi enim ceciderunt, qui operantur iniquitatem*. Cur autem propheta pedem superbiæ, non superbiæ, dixit? Nimirum, quia viri sancti non solum totum superbiæ corpus, sed etiam primum ejus congressum atque aditum reformidant. Quisquis enim domum ingredi cupit, prius in limine pedem ponit, quam totum corpus intro ferat. Orat igitur vir sanctus, ut ne primus quidem superbiæ motus mentem suam impetat: tantum in ea periculi positum esse arbitratur.

Ex his igitur, quæ hæcenus dicta sunt, fratres, liquido constat, eos potissimum huic morbo obnoxios esse, in quibus splendidum aliquid, & laude, sive vera, sive falsa, dignum fuerit. Hæc enim omnia velut ligna & fomenta sunt, quibus elatio animi, nisi diligenter prospicias, nutritur & roboratur. Quo autem res dignior atque præstantior est, eo majores ex ea vires superbiæ capiunt. Quum autem nihil sit virtute laudabilius, vehementer sibi prospicere debet, quisquis

F 4

vir-

virtutum laudibus redundat. Vere enim magna laus est, laudabiliter vivere, nec laudem appetere: quodque majus est, nequaquam se laude, sed supplicio magis, dignum existimare, & aliorum quidem iudicio magnum, suo vero minimum reputari: apud alios in pretio haberi, apud se autem vilem esse: ab aliis honorari, se vero non honore, sed ignominia, dignum credere. Hæc autem omnia non virtutis humanæ, sed divinæ gratiæ beneficia & opera sunt. Inter quæ cum multa sint admiratione dignissima, & quæ divinam virtutem in fragili hominis natura maxime declarant, tum illud mihi maxime mirabile videtur, summa videlicet virtus cum summa humilitate conjuncta. Vidi enim viros, qui quum ad omnium virtutum culmen pervenissent, ita se animo dejiciebant, ut ipsi se dæmonibus compararent, nec alios invenirent, quibus se similes esse dicerent. Quid ergo mirabilius, quam ita se damnare, qui nihil habeat damnandum? ita se accusare, qui vix quidquam habeat accusandum? neque ex tot virtutibus, quas habet, ullam sibi placendi ansam arripere? quumque alienarum virtutum candidissimi sint

laudatores & admiratores, suorum tantum sunt contemptores? Hujus autem rei causam esse arbitror, quod viri sancti, mirabili quadam Dei providentia ad aliorum virtutes inspiciendas oculatissimi, ad suas autem pæne cæci sint. Sic enim Mosis splendor, in ejus vultu fulgens, ab aliis videbatur, a se autem ignorabatur.

§. III.

Sed quoniam gravissimum superbiæ morbum tot hominum genera acerbissime vexantem vidimus; consequens est, ut huic tanto malo remedium adhibeamus. Inter varia autem ejus remedia, primum est, ut pius homo vigilantibus oculis interiores animæ suæ cogitationes & motus perferretur, atque ubi cogitationem aliquam præsenferit, qua vel se aliquid esse putet, vel de aliqua virtute sibi placeat, tunc a subtilissimo superbiæ spiritu insidias sibi parari intelligat, & omnem hujusmodi cogitationem & motum, velut gehennæ scintillam, a se celerrime excutiens, inimum se barathrum mente conjiciat, & se peccatorum omnium miserrimum atque infimum esse fateatur, qui non contentus tot ante patris sceleribus, hoc etiam ad malorum

suo.

suorum cumulum adjungat, ut fidelem se Dei servum credat, quum rebellis semper & ingratus exstiterit. Hinc D. Bernardus: (a) „in anima non est „plane timenda quantalibet „humiliatio, horrenda autem „nimiumque pavenda vel minima temere præsumpta erectio. Quam ob rem noli te, „o homo, comparare majoribus, noli minoribus, noli a liquidibus, noli uni. „Hactenus Bernardus.

Si quid autem honeste & laudabiliter quis gesserit, adeo sibi de bono opere non placeat, ut timoris etiam materiam ex eo arripiat: quum timere debeat, an quod justum est, vel parum juste, vel negligenter ac desidiose fuerit exsequutus: idcoque magis pro negligenter præstito officio veniam petere debet, quam pro servitio mercedem. Ita fit, ut ipsis virtutum actionibus non ad superbiam & falsam securitatem, sed ad humilitatem cordis & sollicitum timorem, magis excitetur. Est etiam non vulgare remedium, ut pius homo non ea bona, quæ facit, sed mala, quibus premitur, attentius consideret: non quantum profecerit, sed quantum defecerit: non

quas habet virtutes, sed quibus destitutus sit, frequentius consideret. Hoc nos S. pater Augustinus admonet his verbis: „qui vera pietate in Deum, „quem diligit, credit & sperat, plus intendit in ea, in quibus sibi displicet, quam in ea, si qua in illo sunt, quæ non tam ipsi, quam veritati „placent: nec id tribuit, unde „jam placere potest, nisi ejusdem misericordiæ, cui metuit „displicere, de his sanatis gratias agens, de illis sanandis „preces fundens. „Hactenus Augustinus. Quisquis igitur hoc præstiterit, cum Apostolo dicere poterit: (b) *quæ retro sunt obliviscens, ad anteriora me semper extendo.* Hoc enim modo sollicitus viator ad patriam properans, non quantum itineris emensus fuerit, sed quantum superest sibi, ante oculos ponens, ad id, quod reliquum est, conficiendum accingitur. Qui vero aliter faciunt, superbum illum Pharisæum ex evangelio imitantur: qui malorum suorum oblitus, solaque bona opera sua considerans, seque animo efferens, humilem publicanum despiciebat, qui ne oculos quidem propter peccatorum suorum conscientiam ad

ex-

(a) Bernard. in Cant. (b) Philip. 3. 13.

calum levare audebat. Ille igitur dum sola bona opera sua contemplatur, superbus efficitur: hic vero, dum sola crimina sibi ante oculos ponit, humilitate stabilitur.

Juvabit & illud, si pius homo sanctissimorum hominum clarissima exempla & virtutes sibi ante oculos ponat, ut illorum comparatione infirmitatem suam apertius videat. Hac enim ratione fiet, ut obliqua rectis comparata, obliquitatem suam magis conspicuam reddant. Ut autem qui se melioribus comparant, humiliores evadunt: ita qui se cum deterioribus componunt, superbius effertur. Quocirca nullo modo pius homo virtutem suam deteriorum comparatione metiatur. Nihil enim adeo turpe est, quod, cum re turpissima comparatum, non aliqua ratione possit honestari: nihil adeo sordidum, quod, cum re sordidissima collatum, non purum judicetur. Ad hoc autem nos D. Hieronymus hortatur, qui in quadam ad amicum epistola sic ait: „oblitis posteriorum, „semper priora sectaberis, ne „quaquam considerans, quid „alii male faciant, sed quid „boni tu facere debeas: nec

„peccantium ducaris multitudine, „dine, sed sanctorum exemplis „potius imiteris. „Hactenus ille. Idem nos D. Gregorius monet his verbis: (a) „in „cunctis, quæ agitis, radicem „boni operis, humilitatem, tenere; nec quibus jam superiores „res, sed quibus adhuc inferiores estis, adspicite: ut „dum meliora vobis exempla „proponitis, ad majora semper „per ascendere ex humilitate „valeatis. „

§. IV.

His remediis extremum adjungam, quod a presenti sollemnitate non abhorret: nempe, ut pius homo patronum adversus hoc monstrum exquirat, cujus illum viribus atque presidio debellare atque prosternere queat. Nullus autem ad hoc commodior, quam Michael archangelus: cujus inter alias virtutes & egregia facta illud præcipue memoratur, quod magnum illum Leviathan, qui est rex super omnes filios superbiæ, expugnaverit, atque ex altissimo cæli cardine inimum barathrum dejecerit: quæ de re sic in Apocalypsi legimus: (b) *factum est prælium in cælo, Michael & angeli ejus præliabantur cum dracone, & dra-*

co

(a) Gregor. in Homil. (b) Apocalyp. 12. 7. 8.

eo pugnabat & angeli ejus: & non valuerunt, neque locus eorum inventus est amplius in cælo. Hujus ergo tam atrocis prælii, quo victores, cælesti regno potiti, victi autem æterna captivitate damnati sunt, dux sanctus Michael existit, qui pro summi Dei gloria adversus draconem fideliter decertavit. Certamen autem constat non corporum, quæ ibi nulla erant, sed spirituum fuisse: in quo boni angeli magna contentione pro Dei gloria, mali vero pro sua dimicabant.

Quod autem fuerit primum horum peccatum, non ita facile expediri potest. Difficultatis autem ratio est, quod omne fere peccatum, quod voluntatis consensu perficitur, error aliquis in intellectu, cujus ductum sequitur voluntas, antecedere solet. Unde est illud, quod vulgo jactari solet: *omnis peccans est ignorans.* At in angelorum intellectu ante peccatum error esse non potuit. Quum enim error poena sit, quæ culpam sequitur; ubi nulla præfuit culpa, nulla etiam erroris poena præcedere potuit. Quæ de causa, qui rectius in hac parte philosophantur, primum hoc peccatum, non commissionis, sed omissionis esse ajunt. Hoc

enim peccati genere sine prævio intellectu errore delinquere possumus: quia videlicet nequam tempore debito advertimus, quod erat diligenter animadvertendum. Sic enim sarcinator, sic cæmentarius peccare in officiis solent, quum artium suarum regulas propter socordiam & incuriam non advertunt. Mali ergo angeli, ubi se ipsos in primo operationis suæ instanti, & dignitatem, in qua a Deo conditi erant, agnoverunt, debuissent in secundo conditorem suum, tantorumque donorum largitorem revereri, & pro tantis beneficiis gratias agere, ipsi quoque tamquam summum bonum summo amore diligere, illiusque se obsequio tota devotione atque humilitate committere. Quod quia non fecerunt, quum facere tenerentur, in hoc peccatum omissionis incidunt. Dum ergo miram illam naturæ suæ pulchritudinem & dignitatem contemplati, eam conditori acceptam referre neglexerunt, in se ipsis, non in Deo, gloriati sunt: atque ita elevaverunt cor suum in decore suo. Hinc Deo similes effici optaverunt, cujus proprium est, non ab alio pendere, sed propria virtute niti. D. vero Thomas hac ratione principem illum

angelum Dei similitudinem affectasse ait, vel quod naturalem beatitudinem, vel etiam supernaturalem, propria virtute sua se habiturum confiderit: quam tamen nemo, nisi supernaturali Dei dono, consequi potest. Ut enim D. Anselmus ait: *id appetit, quod habuisset, si festisset*. Hæc autem duo in idem recidere D. Thomas ait: quia utroque modo voluit ultimam beatitudinem propria virtute consequi. Ubi autem hoc infando scelere depravatus fuit, in alia deinde superbiæ præcipitia lapsus est, super res alias principatum, qui soli Deo convenit, superbe appetens.

Adversus hanc igitur tantam superbiam S. Michael, cum reliquis spiritibus pro Dei gloria dimicans, ait: (a) *quis similis tui in fortibus, Domine, quis similis tui?* Nefas enim horrendum ac detestandum est, creaturam ullam, quod tremendæ majestatis proprium est, velle sibi arrogare. Hæc autem de causa, ex victoria adversum dra-

conem parva, Michaelis nomen accepit. *Michael* enim significat: *quis Deo similis?* Ut enim Scipioni Africano, si terrena hæc atque pusilla cælestibus comparare licet, a domita & superata Africa nomen inditum fuit: ita Michael, ob insignem hanc vocem, qua Dei gloriam extulit, & superbientem draconem corripuit, hoc nomen accepit, quod ejus singularem fidem, humilitatem atque obedientiam præ se fert. Hunc igitur archangelum, quem Dominus militiæ suæ principem, & gloriæ suæ vindicem esse voluit, nobis in patronum sumamus, ab eoque suppliciter petamus, ut quod ipse odium adversus hoc superbiæ monstrum habuit, mentibus nostris instillet, & humilitatis virtutem, qua & ipse, & sectatores virtutis ejus boni angeli in gratia confirmati & stabiliti sunt, nobis a Domino virtutum impetrare dignetur: ut per humilitatis viam incedentes, ad eorundem felicitatem & gloriam mereamur pervenire.

IN

(a) Exod. 15. 11.

IN FESTO
BEATI HIERONYMI
CONCIO UNICA,

IN QUA DE VERA SAPIENTIA, QUÆ in hoc patre sanctissimo mirabiliter eluxit, & in qua etiam hominis felicitas sita est; deque duplici felicitate, altera perfecta, altera inchoata, differitur.

THE. Præposui sapientiam regnis & sedibus: & divitias nihil esse duxi in comparatione illius. Sap. VII. 8.

*** Uum omnia, quæ a borum figuris, fructibus, & frondibus? Quid vero homines, qui sub eadem specie continentur, referam? Ut enim varios eorundem mores & ingenia præteream, quis duos vultus omnino similes, etiam inter fratres geminos, deprehendat? ut non immerito D. Ambrosius tantam inter se & fratrem quemdam suum oris similitudinem miretur, quæ non raro faciebat, ut etiam qui cum illis versabantur, Ambrosium pro Ambrosii fratre convenirent: quorum is errorem intelligens, comiter & blande respondens: *videte, dicebat, ne fratri dixeritis.*

Quor-